

**Tunumiut Kalaallisuuinik Kalaallisuuliornermut Ilinniarfissamik Naalakkersuisut
Tasiilami pilersitsiniarnissaat pillugu peqquneqarnissaannik Inatsisartut
aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.**

(Inatsisartunut ilaasortaq, Laura Táunâjik, Siumut)

pillugu

**Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu
Ataatsimiititaliap**

siunnersuutip aappassaaneerneqarneranut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu
Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Mimi Karlsen, Inuit Ataqtigii, Siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Vivian Motzfeldt, Siumut, Siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Laura Táunâjik, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqtigii
Inatsisartunut ilaasortaq Henrik Fleischer, Partii Naleraq

Ulloq 11. maj 2017-imi UPA 2017-p nalaani siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap
siunnersuut misissorpaa.

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Tasiilami tunumiusut kalaallisuuliornermik ilinniarfimmik pilersitsisoqarnissaanik
Naalakkersuisut peqquneqarnissaat siunnersuutikkut ujartorneqarpoq. Siunnersuut
tunngavilersorneqarsimavoq tunumiut kalaallisuuliornerisa attatiinnarneqarnissaanik
kissaateqarnermik taamatullu attatiinnarneqarnissaat qulakkeerneqarsinnaalluni Tasiilami
ilinniartitaanermut suliffissaqartitsinermullu periarfissiinerup saniatigut najukkami
ilinniartitsinermut periarfissiisoqarneratigut.

2. Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat

Tasiilami qitiusumik ilinniarfimmik naleqquttumik pilersitsinissamut atuutsitsilernissamullu
periarfissaq Naalakkersuisooqaatigiinnissamik isumaqatigiisummi immikkut
eqqumaffigineqarnera Naalakkersuisut akissuteqaataanni ilisimatitsissutigineqarpoq.

Taamaattumik periarfissap taassuma sulinermut aallartinneqareersimasumut ilanngunneqarnissaa pissusissamisoortoq Naalakkersuisut isumaqarfigaat, tamannalu tunngavigalugu allannguutissamik siunnersuuteqarlutik ima¹:

“Tunumiut kalaallisuuinik kiisalu kulturikkut tammatsaaliinissaq timitalerumallugu Tasiilami ilinniarfiliassanut allanut ilaatillugu siunertap suleqatigiinni ilanngunneqarnissaanik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.”

Allannguutissatut siunnersuutikkut siunnersuutaaqqaartoq Naalakkersuisut annertusiniarsaraat. Taamaalilluni Allannguutissatut siunnersuutip akuersissutigineqarnerata “kulturimik attassiinnarnissamut ilinniarfiliassanut allanut suliniutinik” annertusineqarnera nassatarissavaa, kiisalu tunumiusut kalaallisuuliornermut ilinniarfiup aamma suliniutit allat taakku Tasiilami ilinniarfimmuut ilanngunneqarnerat. Taamaalilluni siunnersuuteqartup kalaallisuuliornermut ilinniarfimmik kissaateqaqqaarneranik annikillisitsiniarneq uani pineqanngilaq. Paarlattuanilli Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaata kingunerissavaa kalaallisuuliornermut ilinniarfiup allaffissornermut ingerlatsinermullu sipaaruteqarnera, taakkumi ilinniarfiup eqqartorneqartup imarisai allat peqatigalugit suliarineqarsinnaassammata.

Ilinniagaqarnissamut periarfissat nuna tamakkerlugu annertusarniarneqarnerat ataatsimiititaliamit pitsaasutut isigineqarpoq. Taamaattorli ataatsimiititaliamit erseqqissaatigineqassaaq allannguutissatut siunnersuut killilersuisutut isigineqassanngimmat aammalu kulturikkut ilinniarneqarsinnaasunuinnaq killiliisuussaangitsoq. Ataatsimiititaliap isaanit isigalugu allannguutissatut siunnersuutip akunnattumik sivisussusilimmik ilinniarnissamut periarfissat imarai. Taamaalillutik assassornermik perorsaanermilluunniit il.il ilinniagaqarnissamut periarfissat ilanngullugit Naalakkersuisut misissussagaat kiisalu aamma soorunami ilinniartut ineqarfissaannik pisariaqartitsineq isumaliutigeqqullugu ataatsimiititaliamit kaammattuutigineqarpoq.

Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaannik akuersissutiginninneq taamaallaat Tasiilami eqqaanilu inuttaasunut periarfissatut isigineqassanngitsoq kisiannili nunatsinni Tasiilami ilinniaqarnissamut soqutigisaqartunut tamanut periarfissatut isigineqassaaq. Taamaalillugu ilinniagassanik assigiinngitsunik ilinniarfissap (uddannelsescenter) annertuumik periarfissaqarnera annertuumillu nunatta avannaanit, kitaanit, kujataanit kangianillu annertunerusumik paarlategatigiiffiusartussatut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq.

¹ Naalakkersuisut ulloq 23. maj 2017 aappassanneerinermit allannguutissatut siunnersuummik nassiussaqarput. Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaata taarserpaa siunnersuutip siullermeerneqarnerani Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat.

3. Siunnersuutip ataatsimiititaliamit suliarineqarnera

Suliniutinut kulturikkut kingornussatta piujuartinneqarnissaanut, inuttaasut piginnaasaasa qaffassarneqarnissaanut kiisalu suliffissanik nutaanik pilersitsisinnaasunik qulakkeerinnissinnaasunut tunngaviatigut ataatsimiititaliaq tapersersuiuaannarpoq. Nunami kalaallit nunaannitut ittuni kulturikkut kingornussatta piujuartinneqarnissaanut piffiit ilaaneqartariaqarput, tassami nunatsinni piffinni assigiinngissutsit annertuujummata. Taamatulli suliaqarnermi suliniummut akissajaataaratarsinnaasut suliniummut sanilliunneqartariaqarput, pissarsiaqaataasinnaanerisa eqqarsaatigineqarnissaat ilanngullugu.

Paasinarpoq, siunnersuutaqaartumi sulisussarsiornissamut tunngasunik apeqqusiinngitsoq. Tamatullu Naalackersuisut siunnersuummik kiisalu allannguutissatut siunnersuummik paasinninnerat malillugu. Taamaalilluni siunnersuummi atuarfimmut sulisussarsiornissaq periarfissaqarnerisoeq ersarluttutut paasineqarsinnaalluni. Atuarfimmulli ilinniartitsisussanik pissarsiornissaq tunumi tunngavissaqarnerpaassaaq. Kissaatigineqartutut ilinniarnermi pineqartumut ilisimasaqarnissaq siullertut naatsorsuutigineqartussaavoq, kisiannili aamma ilinniartitsisinnaanermut piginnaasaqarnissaq apeqqaasussaalluni. Taamaalilluni tunumiut kalaallisuuinik suliaqarnissamut piginnaasaqarneq ilinniartitsisinnaanermut piginnaasaqarnermut sanilliunneqarsinnaasariaqanngilaq. Tassami ilisimasat pigeriikkat ingerlateqqissinnaanngikkaanni suliniut maangaannartussaavoq.

Ilinniartuup Tasiilami inissinneqarneranut tunumiut kalaallisuuisa kulturikkut kingornussassat kingornugussassatut sunniuteqarsinnaanerat siunnersuuteqartup tunngavilersuutigaa. Taamaalillugu ilinniagaqarfii allat assigalugit – naatsorsuutigineqarsinnaavoq ilinniagassaq pillugu piffimmi soqutigineqarsinnaanerata aamma eqqumaffigineqarsinnaanera. Qanorluunniit tunumiut kalaallisui isikkoqaraluarpata immikkoortigaluarpatalu il.il tunumiut kalaallisui attatiinnarneqassappata piffimmi soqutigineqarnerat attatiinnarneqarnissaanullu aallusserusunneq siunnersuuteqartup isumaqarfigimmagu ataatsimiititaliamit isumaqatigineqarpoq.

Ilinniartuup ilinniartut najugaqarfissaanik assigusunillu eqqarsaatigineqarnissaq ilanngullugu ataatsimiititaliap eqqaamaqqussavaa. Pisariaqartitsinermilu Tasiilamit, imaluunniit nunaqarfinnit/illoqarfinnit allanit ilinniartuussanik kajumissuseqartitsisinnaaneq apeqqaasussaavoq. Taamaattumillu nalileruminaappoq ilinniartuup sanaartornissaq pisariaqartinneqassanersoq Naalackersuisulli allannguutissatut siunnersuutaat eqqarsaatigalugu tamatuma misissorlugu aallartinneqarsimanera ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq.

Ilinniartuup najukkami qanoq suliffissaqartitsinerusinnaaneranut ilaatigut sulisussarsiornermi tunngavigineqartut apeqqaasussaapput, tassunga ilanngullugit sulisut ilinniartullu

suminngaaneersuuneri. Taamaalilluni ilinniarfimmik pilersitseratarsinnaaneq tamanna tunumi inuttaasunuinnaq iluaqutaassasoq qulakkeerneqarsinnaanngilaq.

Ilinniartut ilinniakkaminnik naammassisaqareernerisa kingorna suliffissaqarniarnerannut periarfissanut tunngatillugu mersortarfiit pioreersut mersortarfinngortussallu tunumiut kalaallisuuinik tunisassiornissamat – sulisussanik taamaallaat atisanik immikkuullarissunik taakkunanga sananermut ilinniarsimasunik atorfinitsitsisarnissanik kissaateqarnerat apeqqutaasussaavoq. Immaqalu ilinniakkamik naammassisaqartut ataasiakkat suliffeqarfimmik pilersitsinissaq toqqarsinnaallugu. Ilinniarfimmik pilersitsinermi suliffissat saniatigut suliffeqarsinnaanermut tunngavissat suuneri naatsorsuutigineqarsinnaanersut siunnersuut manna tunngavigalugu ersernerluppoq. Suliffissanut naatsorsuutigineqartunut sunniuteqarsinnaanerisa saniatigut ilinniarfimmik pilersitsinermi akissaajaataasussat tamatumunnga ilanngullugit nalilersorneqartariaqarput.

Naggataatigut ataatsimiititaliamit erseqqissaatigineqassaaq, siunnersuutaqaartukkut aamma Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaatigut Naalakkersuisut peqquneqanngimmata ilinniarfimmik pilersitsinissamat, kisiannili ilinniarfimmik pilersitsinissamat misissuinissamat pisussaaffilerneqassammata – kiisalu allannguutissatut siunnersuummi pineqassammata kulturikkut tammatsaaliinialuni ilinniarfissamat suliniutit kiisalu ilinniarfik. Tassa sulisussanik pissarsiornissamat periarfissat, sanaatornissamat pisariaqartitsineq kiisalu soorunami nunatsinni iliniartuusussat soqutiginninnerat siumut misissorneqassasoq.

4. Siunnersuutip aningaasatigut kingunissai

Inatsisartut suleriaasaanni § 33 imm. 1-imi takuneqarsinnaavoq, aalajangiussassatut siunnersuutip allaffissornermi aningaasatigullu kingunerisassai siunnersuutip tunngavilersuutaani nassuiaatigineqassasut.

§ 37 naapertorlugu Naalakkersuisunut apeqqutit marluk nassiunnerisigut siunnersuuteqartoq paasissutissanik pissarsiniarsimasoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq². Ataatsimiititaliamit paasineqarpoq Naalakkersuisut apeqqut nr. 107-2017 aqqutigalugu (ulloq 9. marts 2017) akissuteqarnerminni ilisimatitsissutigisimagaat suleqatigiissitaq piaarnerpaamik pilersinneqartussaasoq. Suleqatigiissitat tunumiut kalaallisuuinik ilinniarfimmik aalajangersimasumik suliaqartussamik pilersitsisinnaanermut periarfissat misissussavaat. Taamatut suliniuteqarnermi aningaasaqarnermut tunngasut suleqatigiissitanit ilanngullugit misissorneqassapput. Tamanna tunngavigalugu siunnersuuteqartup Kalaallisuuliornermut Ilinniarfiup aningaasatigut kingunissarititai siunnersuummi matumani ataatsimut isigalugit nalilersorneqarnissaat saqqummiuppaa.

² § 37 naapertorlugu apeqqut nr. 121-2016 kiisalu nr. 107-2017.

Maannakkut Kalaallisuuliornermut ilinniarfik aningaasanut inatsisikkut ukiumut 2,7 mio. kr. aningaasaliiffigineqartarpoq. Ilinniarfimmi ilinniartut 15-init ukioq allortarlugu tiguneqartarput. Siunnersuummut aningaasatigut kingunissaritinneqartunut taamatut tunngavilersuuteqarsimaneq ataatsimiititaliamit allatut oqaaseqarfigissallugu pissutissaqanngilaq. Taamaattorli ataatsimiititaliamit paasineqarpoq maannakkut Kalaallisuuliornermiut ilinniarfik ukiumut ilinniartumut ataatsimut 360.000 kr. missaani akeqartarpoq. Tamatuma saniatigut ilinniartut ilinniarnersiutinik ukiumut 55.000 kr.-inik, taarsigassarsianut kiisalu angalanermut akiliunneqarnernik immaqalu ilinniartut najugaqarfiini najugaqarnernut il.il. pissarsisarput. Tassa ilinniartuq ataaseq angalanerit, taarsigassarsiat ilinniartut najugaqarfiini najugaqarnerit saniatigut 415.000 kr.-inik ukiumut akeqarpoq.

Siunnersuummi ilanngullugu takuneqarsinnaavoq. Sanaartugassaasinnaasunut aningaasartuutaasinnaasut 3-5 mio. kr. tungaanut naleqarsinnaasut. Soorlu oqaatigineqartoq siunnersuuteqartoq § 37 naapertorlugu apeqqumminut 107-2017-imut Naalakkersuisunit suli akissuteqarfigineqanngimmat tamanna siorngatigut sanaartorneqartartunut sanilliussinermik tunngaveqarluni naatsorsuinerinnaasoq ataatsimiititaliamit paasineqarsinnaavoq.

Ingerlatsinermik aningaasartuutissanut tunngatillugu Naalakkersuisut allannguutissat siunnersuutaatigut ilinniartumut ataatsimut akissaajaatissat qulaani taaneqartut kiisalu ingerlatsinermut ikilisinneqarnissaat ilimanarpoq, tassami ingerlatsinermut akissaajaatissat ilinniartitsinermik ingerlatsivinnik allanik avitseqatigiiffigineqarsinnaassammata. Tamatuma saniatigut allaqqussassaangitsumik aningaasartuutaasussat ilinniarfimmik pilersitsinissamut tunngaviussussat misissuinermit tunngaviussapput. Naatsorsuutigineqartariaqarporlu misissuilluni suliaq aallartereersimassasoq taamaattumillu aningaasartuutissat taakku Naalakkersuisut nalilersuineranut missingersuutaannullu ilanngunneqareersimasut naatsorsuutigisariaqarluni.

5. Ataatsimiititaliap inassuteqaataa

Ataatsimiititaliap **isumaqatigiittup Naalakkersuisut allannguutissat siunnersuutaat akuersissutigineqarnissaa** inassutigaa.

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

Mimi Karlsen
Siulittaasoq

Vivian Motzfeldt
Siulittaasup tullia

Laura Táunâjik

Peter Olsen

Henrik Fleischer